

## SORGIÑAK (III)

Lezo'ko Lope de Isasti abadeak, aldi aretan beste askok legez, sorginkerietan, bete betean, siñisten eban.

Iruña'ko gotzain Prudentzio Sandobal Jaunak, 1615 urtean, abade oneri sorginai buruz, zer zan egia eta zer guzurra, zeatz jakiteko lanbidea emon eutsan.

Abade ospetsu onek, eginbear oneri aal zan ondoen erantzuteko, aurretik sorgiñai buruz idatzitako jakintsuen liburu asko irakurri ebazan...

Eta bere burua bero-bero egiñik, bere azterketaren ondorio arrigarriak, guretzat idatzita itxi ebazan.

### MARITXULOKO SORGIÑA

Lope de Isasti abadeak mutiko bi eta neskato bat, 10-11 urtekoak, bere etxera etorteko deitu ebazan, eta onein aitormena onangoa izan zan:

"Mutiko batek aitortu eban, nire aurrean, Maritxuloko izena eban sorgin andreak egun batean Akelarrera eroan ebala bera, eta intxaurrak emonaz esan eutsala: "zatoz neugaz eta atsegin andiak izango dozuz".

Eta gero Akelarren Deabruaren aurrean aurkeztu ebala. Deabrua aker andi baten antzekoa zala, eta mutillak Akerrari buztanpean mosu emon eutsala, eta gero sorgiñak Akerrari agopean zerbait esan eutsala, eta gero sorgiñak mutikoa ostera be, bere etxera ekarri ebala.

Arrezkero gauero Maritxuloko sorgiña mutiko onen billa etorten zala, eta oetik artu eta Akelarrera eroaten ebala, eta an beste mutiko batzuekatz batera, abar bat eskuetan ebala zapoak zaintzen ipinten ebala egun sentia argitu arte, eta eguna argitzean ostera be, bere oera ekarri ebala.

Baita esan eban, gau baten, bera Akelarren egoala, Andra eder bat soiñeko ederrez jantzita, eurekana etorten ikusi ebala, eta Andra ori ikusiz batera besteak aren aurka biraoka asi zirala, esanaz: "or dator, lotsabako ori".

Eta mutikoak bere lagunai itandu eutsela: "Nor da andra ori?", eta oneik erantzun eutsela: "Andra Maria da", eta orduan onek mutikoai esan eutsela: "baiña zelan ekari zaitue ona engañauta?". Eta gero esan eutsela: "zatoz neugaz, eta zeuon etxera eroango zaituet".

Eta sobalda gaiñean artuta, bakotxa bere etxera eroan ebala.

### AKELARRE

Baita mutiko onek esan eban Akelarren gizon eta emakume asko ikusi ebazala, aurpegiak estalduta, eta onegatik ezin izan ebazala ezagutu, eta gau osoa dantzan eta olgetan emoten ebela.

Baiña gero Maritxuloko laster il eta olan mutikoa ra jantzita egoten zirala, eta zarata moteleko pandero baten soiñuan dantzan egiten ebela, eta ango argia ui edo pikaz egindako kandelarena zala.

Baiña gero Maritxuloko laster il zan, eta olan mutikoa gatx onetatik aske gelditu zan.

Mutiko onek gauza guzti oneik bildurrez beterik autoritu ebazan, bada, berak ba-ekian deabrua bere atzetik ebi-Uela, eta berak esandakoa jakiten ba'eban zigortu egingo ebala.

### BIGARREN MUTIKOAREN AUTORMENA

Bigarren mutikoari ni itanduten asi nintzanean, au lurrera luze konorte barik jausi zan, baiña gero guban bere uste osoa jarrita, onango au autortu eban: arratsalde baten Maritxulokok bera (mutikoa) sorbalda gaiñean artu, eta landa batera eroan ebala, eta jesarrita egoan txakur baten aurrean ipiñi eta gero sorgiña txakur orregaz berbaz asi eta gurtu egin ebala, eta gero ostera be sorgiñak mutikoa bere etxera ekarri.

Baita esan eban egindako guztiaz damututa egoala. Mutiko au beti ilun eta tamalez bizi da; gizon txiro baten semea da, eta eskolara dabil.

### NESKATOAREN AUTORMENA

Neskak, ostera, au autortu eban:

Orain lau urte, baltzez jantzitako emakume batek, aurpegia estalduta, gauerdian Akerraren landara eroaten ebala, batzuetan teillatutik egaz eginda, beste batzuetan sorgiñaren gaiñean. Eta landan egiten ebana au zala: abar bategaz zapoak zaindu, eta gero era berean etxera etoria... Baiña damututa txarkeri onegatik negarrez eta tamalez bizi zala. Nik berba onak esan neutsazan eta" poztuta gelditu zan.

(Jarraituko\_ dau)  
GOIKOETXEA INAKI